

12

Nucleaire veiligheid

Aan de orde is het **VAO Nucleaire veiligheid (AO d.d. 20/12)**.

De voorzitter:

Aan de orde is het VAO Nucleaire veiligheid. Daar hebben zich twee sprekers voor gemeld. Iedereen heeft weer twee minuten ... Ik word gecorrigeerd: drie sprekers, en iedereen heeft twee minuten spreektijd. Ik geef allereerst het woord aan de heer Wassenberg van de Partij voor de Dieren.

De heer **Wassenberg** (PvdD):

Dank u wel, voorzitter. Mei vorig jaar heb ik met een paar andere partijen een motie ingediend waarin wij de toenmalige minister van toen nog I en M vroegen om druk uit te oefenen op België om de defecte en krakkemikkige kerncentrale in Tihange te sluiten. Nederland kan dat zelf niet, want Nederland gaat niet over de Belgische kerncentrales. Dat is aan de ene kant gelukkig, maar aan de andere kant jammer, want dan waren ze waarschijnlijk allang dicht geweest omdat er zó verschrikkelijk veel mis mee is.

We hebben aan de minister gevraagd: oefen druk uit op België om die kerncentrale te sluiten en overleg dat ook met Duitsland en Luxemburg, landen die hier ook problemen mee hebben. Iets vergelijkbaars is er aan de hand bij het ABP. Dit pensioenfonds voor ambtenaren investeert in Electrabel Tihange en dat is de exploitant van Tihange. De overheid gaat niet over de beleggingen van het ABP en de overheid gaat ook niet direct over het ABP, maar de overheid kan wel druk uitoefenen. Vandaar de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat zich in de verouderde kerncentrales van Tihange en Doel al jarenlang geregeld problemen en mankementen voordoen;

constaterende dat deze problemen en mankementen voor grote verontrusting zorgen bij Nederlandse burgers in de regio;

constaterende dat de minister van EZK tijdens de begrotingsbehandeling van EZK heeft gesteld dat banken en pensioenfonds creatieve vormen van financiering moeten ontwikkelen om op duurzaamheid te sturen;

constaterende dat het pensioenfonds voor overheid en onderwijs ABP in januari 2018 heeft aangekondigd te stoppen met beleggen in tabak en kernwapens en al deze beleggingen, in totaal 3,3 miljard euro, binnen een jaar te verkopen;

overwegende dat beleggen in een exploitant van verouderde kerncentrales niet beschouwd kan worden als sturen op duurzaamheid;

constaterende dat een Kamermeerderheid zich heeft uitgesproken voor een oproep aan de Belgische regering om de kerncentrale in Tihange te sluiten;

overwegende dat het ongewenst is dat het Nederlandse ambtenarenpensioenfonds ABP vele miljoenen belegt in de exploitant van de kerncentrales van Tihange en Doel;

verzoekt de regering om in overleg met het ABP erop aan te dringen om niet langer te beleggen in de exploitant van de kerncentrales van Tihange en Doel,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Wassenberg, Beckerman en Van Tongeren. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 211 (25422).

Dank u wel, meneer Wassenberg. Ik geef nu het woord aan mevrouw Beckerman van de SP.

Mevrouw **Beckerman** (SP):

Voorzitter, dank u wel. Het ABP heeft vorige week bekendgemaakt dat ze stoppen met het investeren in kernwapens en tabak. Wij vinden dat een bijzonder goede ontwikkeling. Wij zouden het heel wenselijk vinden dat ze ook stoppen met beleggen in onveilige, verouderde kerncentrales. Ze kunnen hun beleggingen gebruiken als drukmiddel en als stok achter de deur: zorg er nou voor dat die onveilige centrales gesloten worden, want anders halen we ons geld daar weg. Ik denk dat juist dat pensioenfonds het geld goed kan gebruiken om te zorgen dat we meer duurzame energie krijgen. Vandaar dat wij de motie-Wassenberg/Van Tongeren mede hebben ingediend.

Daarnaast zijn er veel incidenten geweest, niet alleen in deze centrales maar ook in andere centrales, en dat maakt mensen ongerust. De overheid heeft uit voorzorg jodiumpillen verstrekt. Wij denken dat het goed is dat de overheid ook zorgt voor goede informatievoorziening en nou weten we dat de staatssecretaris daar in een vorig leven ook heel goed voor heeft gepleit. We willen dat nog eens ondersteunen, want ik merk dat het heel lastig is om aan informatie te komen. Juist omdat we geen paniek willen, willen wij graag dat het duidelijk is. Daarom de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er regelmatig onrust ontstaat bij inwoners nabij buitenlandse kerncentrales;

constaterende dat het ontbreekt aan een overkoepelend informatiekanaal;

van mening dat iedereen in Nederland recht heeft op duidelijke informatievoorziening in het Nederlands;

verzoekt de regering een landelijke site op te zetten waar alle actuele informatie betreffende binnen- en buitenlandse kerncentrales en kernreactoren alsook benodigde informatie ten aanzien van rampenplannen op één centrale plek terug is te vinden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Beckerman en Wassenberg. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 212 (25422).

Dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Kröger van GroenLinks.

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks):

Voorzitter, dank u wel. Een tweetal moties van mijn collega Van Tongeren en mijzelf.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat er aardbevingsrisico is in de provincie Groningen;

overwegende dat veiligheid, kerncentrales en aardbevingen niet samengaan;

verzoekt de regering de ruimtereservering voor een kerncentrale in de provincie Groningen te laten vervallen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Kröger en Van Tongeren. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 213 (25422).

Uw tweede motie.

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks):

Die luidt als volgt.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er in Frankrijk door de Europese landen verenigd in Euratom wordt gewerkt aan een soortgelijk initiatief als het PALLAS-project;

verzoekt de regering in kaart te brengen welke andere lokale, regionale of nationale initiatieven er zijn voor de productie van medische isotopen en onderzoek;

verzoekt de regering tevens in kaart te brengen welke toekomstige activiteiten, die nu zijn voorzien voor het PALLAS-project, ook kunnen worden vervuld door andere initiatieven in Europa,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Kröger en Van Tongeren. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 214 (25422).

Dank u wel. Wij wachten even totdat de staatssecretaris alle teksten van de moties heeft.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De voorzitter:

De staatssecretaris is zover. Zij kan reageren op de moties. Ik geef het woord aan de staatssecretaris.

Staatssecretaris Van Veldhoven:

Dank u wel, voorzitter. Ik zal als eerste ingaan op de motie die is ondertekend door de leden Wassenberg, Beckerman en Van Tongeren, de motie op stuk nr. 211, die de regering verzoekt om in overleg met het ABP erop aan te dringen niet langer te beleggen in de exploitant van de kerncentrales van Tihange en Doel. De zorgen en gevoelens van de Kamer die aanleiding zijn voor deze motie snap ik goed. Er is inderdaad eerder vanuit de Kamer gevraagd om gesprekken te hebben over de aandeelhoudersrelatie van ABP met ENGIE.

Ik ben blij dat mevrouw Beckerman naar voren brengt dat zij ziet dat pensioenfondsen ook stappen zetten. Ik denk dat we dat breder zien. Gisteren had ik een algemeen overleg over lightrail. Ook daar zie je dat pensioenfondsen bekijken wat zij kunnen doen met dat pensioengeld en of zij dat op een goede manier kunnen inzetten, uiteraard met het primaire doel voor ogen: een goed pensioen bieden aan de Nederlanders die daarin hun geld hebben belegd. Zij zijn zich zeer bewust van rendement, risico en maatschappelijke verantwoordelijkheden. Ik denk dat we dat in de breedte steeds meer zien. Het beleid dat het ABP hanteert inzake verantwoord beleggen past keurig binnen nationale en internationale wet- en regelgeving en internationale standaarden. Ik ben van mening dat, gezien wat er de laatste tijd op dit terrein gebeurt, het ABP er ook blij van geeft dat het begrip heeft voor de onrust die er leeft onder mensen. Dingen als stoppen met investeren in tabak en kernwapens zijn daar inderdaad mooie voorbeelden van.

Over de veiligheid van de centrales van ENGIE maakt het ABP eigenlijk een andere afweging dan mevrouw Beckerman, de heer Wassenberg en mevrouw Van Tongeren maken. Het zegt dat ENGIE eigenlijk het meest gebaat is bij een kritische aandeelhouder. Als je geen aandeelhouder

meer bent, ben je ook je invloed kwijt. Dan de scheiding van rollen. Ik ga natuurlijk niet direct over het ABP, maar ik vind dat uit de initiatieven die het ABP zelf al neemt voor nieuwe gesprekken met ENGIE blijkt dat dit onderwerp bij hem op de agenda staat. Het komt tot een andere afweging, maar die gesprekken lopen. Daarom zie ik geen aanleiding voor de motie en wil ik haar ontraden, maar het ABP is dus in gesprek met ENGIE en ik hoop dat dat de leden in elk geval voor een deel gerust kan stellen.

De voorzitter:

Dit roept in ieder geval een reactie op bij twee van de indieners. Ik kijk heel even. Is het goed als ik de heer Wassenberg eerst het woord geef, mevrouw Beckerman? Ik zie dat dat het geval is.

De heer Wassenberg (PvdD):

Dank mevrouw Beckerman en dank voorzitter. De staatssecretaris zegt dat het ABP al heel goed bezig is en al op de lijst staat van internationaal duurzame standaarden, maar het zit nu nog in tabak en in kernwapens. Daar stapt het uit. Dat is heel belangrijk. Dat is op 11 januari beslist, geloof ik. Maar daar zaten ze dus nog in toen ze wel op die lijst van duurzame standaarden stonden.

Staatssecretaris Van Veldhoven:

Even ter correctie. Ik zei dat het beleid dat het ABP hanteert past binnen de nationale en internationale wet- en regelgeving en de internationale standaarden. Ik denk dat dat een misverstand was.

De heer Wassenberg (PvdD):

Excuus. Dat gold dus ook toen ze ook in tabak en in kernwapens zaten, want daar zitten ze nu nog steeds in. Waar het eigenlijk om gaat — ik weet dat de staatssecretaris daar niet over gaat en dat heb ik ook gezegd, net zomin als de minister van IenW gaat over de kerncentrales in België — is dat er een duidelijk signaal wordt afgegeven. Ik denk dat het toch een beetje een drogreden is om te zeggen dat je beter een kritische aandeelhouder kunt hebben. Het allerbeste signaal aan ENGIE Electrabel is gewoon er niet langer in beleggen zolang ze nog in die krakkemikkige kerncentrales zitten. Het is verder geen motie tegen kernenergie en het is geen motie tegen kerncentrales. Het is motie tegen verouderde krakkemikkige kerncentrales. Dat is het verschil.

Staatssecretaris Van Veldhoven:

Ik weet dat dat de achtergrond is van de acties die de heer Wassenberg steeds neemt op dit terrein. Dat is niet vanuit de ideologische discussie over wel of geen kernenergie, maar vanuit het idee dat als je een kerncentrale hebt, die veilig moet zijn. Daar staan we allemaal voor. Daar sta ik ook voor. De heer Wassenberg zegt dat hij het belangrijk vindt dat er een signaal is. Ik denk dat alleen al het indienen van deze motie en het gesprek dat wij er hier weer met elkaar over hebben een extra signaal is naar het ABP over hoe hierover wordt gedacht en dat de lijn die het ABP heeft ingezet, namelijk zich terugtrekken uit zaken die maatschappelijk gezien controversieel zijn, gesteund wordt en dat we daar met elkaar blij mee zijn. Ik zeg ook niet dat mijn afweging is dat je beter een kritische aandeelhouder kunt zijn. Dat is de afweging die het ABP maakt. Gezien de scheiding

der rollen die de heer Wassenberg ook noemde, houd ik me eraan om die verantwoordelijkheid daar te laten. Maar nogmaals: ook dit debat is volgens mij een duidelijk signaal. Een motie aan mij gericht is daarvoor niet nodig. Daarom ontraad ik haar. Maar ik snap het signaal heel goed en ik weet ook zeker dat het ABP meeluistert naar wat hier gezegd wordt.

De voorzitter:

Ik geef mevrouw Beckerman de kans om nog even één vraag te stellen, maar we gaan de discussie niet herhalen. Ik geef haar het woord.

Mevrouw Beckerman (SP):

Dank u wel voorzitter. Ik vind dit wel bijzonder. De staatssecretaris zegt dat het ABP een kritische aandeelhouder is. Dat kan kloppen, maar als je kritisch bent, moet je ook een ultimatum stellen. Dat zien we nog niet en zouden we wel graag willen zien. Dus óf we gaan in gesprek met sluiten als doel. Wij vinden echter wel dat, mocht dat niet gebeuren, er een stok achter de deur moet zijn. Ik vind daadwerkelijk wel dat de staatssecretaris een rol heeft en daar zou ik haar graag over horen. Het parlement, de Tweede Kamer heeft hier uitgesproken: we willen dat die dingen sluiten. Vervolgens zit ook het geld van ons daarin, via onze ambtenaren. Dat is heel erg dubbel. We zijn dus ergens tegen, maar we betalen het wel. Daar zou ik graag een reactie op willen.

Staatssecretaris Van Veldhoven:

Nogmaals: ik vind het geluid vanuit het parlement heel consistent. Daar zit niet mijn afweging. Het gaat echt over de vraag wie nou wat doet in welke rol. Daarbij ben ik het niet die dit zegt. Mijn oordeel is dat het ABP een kritische aandeelhouder is. Zij maken daar hun afweging in het licht van die maatschappelijke betrokkenheid. Bij tabak en kernwapens geven zij daar, denk ik, ook echt blijk van. Ze laten zien: het blijft hierbij niet alleen bij mooie woorden maar het is ons ook ernst. Zij maken de afweging of ze als kritische aandeelhouder meer kunnen betekenen in deze situatie. Dat is een afweging die ik bij hen moet laten, gezien de scheiding der rollen; de heer Wassenberg erkende dat ook. Maar nogmaals, het signaal vind ik consistent en ik ben ook zeker bereid om het signaal door te geven. Maar de afweging wat zij wel en wat zij niet doen, moet bij hen blijven. Ik denk echter dat het feit dat we hier dit debat hebben en de motie is ingediend, ook alweer kenmerkend is voor hoe het parlement hierover denkt en de zorgen die zij hierover heeft. Dat zullen ze vast meewegen.

De voorzitter:

Dank u wel. De tweede motie.

Staatssecretaris Van Veldhoven:

Ik kom op de motie van mevrouw Beckerman, op stuk nr. 212. We hebben het inderdaad tijdens het algemeen overleg ook gehad over die informatievoorziening. Ik vind dat ook een terecht punt. We hebben het er toen over gehad of de informatie in het Nederlands beschikbaar is. Wanneer je het hebt over een kerncentrale die aan de grens met Brabant staat, dan geldt: als er ooit iets mee zou gebeuren, ben je natuurlijk ook heel snel elders in Nederland. Dus ik snap

wel dat mevrouw Beckerman vraagt naar de beschikbaarheid van informatie voor heel Nederland. Ik kan nu à la minute niet beoordelen welke haken en ogen daaraan zouden zitten in verband met de bevoegdheidsverdeling van alle veiligheidsrisico's en dergelijke, maar ik zeg mevrouw Beckerman wel graag toe dat ik de mogelijkheid van die portal wil onderzoeken. Wellicht zegt zij dan: ik houd de motie aan. Dan kan ik met een brief komen over wat er kan en wat er niet kan. Er staat nu: "verzoekt de regering een landelijke site op te zetten". Dat kan ik dus niet toezeggen. Maar als mevrouw Beckerman ervan maakt: "verzoekt de regering te onderzoeken of een landelijke site mogelijk is", dan zeg ik dat ik graag bereid ben om dat te onderzoeken.

De voorzitter:

Mevrouw Beckerman, bent u bereid om de motie aan te houden of gaat u haar aanpassen?

Mevrouw Beckerman (SP):

Ik zou haar graag aan willen passen als zij dan oordeel Kamer krijgt.

Staatssecretaris Van Veldhoven:

Natuurlijk moet ik daarvoor altijd het definitieve dictum zien, maar als het gaat van een uitkomst naar een inspanningsverplichting om dit te onderzoeken, dan laat ik het oordeel erover aan de Kamer.

De voorzitter:

Dank u wel. De derde motie.

Staatssecretaris Van Veldhoven:

In die motie, op stuk nr. 213, wordt gevraagd om Groningen als mogelijke vestigingsplaats voor kerncentrales te schrappen. Dit onderwerp valt echt onder de verantwoordelijkheid van mijn collega de minister van EZK. Ik heb de Kamer aan het begin van het AO ook al uitgelegd dat mijn rol het toezien op de veiligheid is, en alles wat daarmee te maken heeft. Maar het is echt helaas niet aan mij om een beslissing te nemen of er wel of niet kan worden aange-merkt als vestigingsplaats voor elektriciteitsproductie in de een of de andere vorm. Dat is aan de minister van EZK. Ik kan er wel het volgende over zeggen. Er zijn op dit moment natuurlijk geen plannen voor nieuwbouw van een kerncentrale. Mochten zulke plannen er wel komen, dan zal er uiteraard heel zorgvuldig worden gekeken naar alle risico's, inclusief de aardbevingsrisico's, zeker natuurlijk in de regio Groningen. Want veiligheid staat voorop. Maar ik ontraad dus de motie, want het is echt niet aan mij om dit te doen.

Voorzitter. Dan over de markt voor isotopen.

De voorzitter:

Excuses, staatssecretaris: ik zie dat dit nog een interruptie oproept van mevrouw Kröger.

Mevrouw Kröger (GroenLinks):

Dan vraag ik de staatssecretaris toch in hoeverre zij met haar collega, de minister van EZK, kan overleggen alvorens

zij deze motie ontraadt. Deze motie verzoekt namelijk de regering om iets te doen, dus wellicht kan zij overleggen en hierop terugkomen.

Staatssecretaris Van Veldhoven:

Als mevrouw Kröger de motie even aanhoudt, ben ik graag bereid om haar door te geleiden en te kijken of de minister van EZK wellicht hier schriftelijk nog een reactie op kan geven. Dat is het maximale wat ik zou kunnen doen. Als de motie toch in stemming wordt gebracht, dan moet ik haar echt ontraden.

De voorzitter:

Helder. Ik kijk even naar mevrouw Kröger of zij de motie aanhoudt. Zij laat dat nog weten.

Staatssecretaris Van Veldhoven:

Voorzitter. Dan de tweede motie van mevrouw Kröger, op stuk nr. 214, over de markt voor isotopen. Ik ga mevrouw Kröger verzoeken om ook deze motie aan te houden, want ook dit is de primaire verantwoordelijkheid van EZK en VWS. In dit domein zijn natuurlijk een aantal partijen verantwoordelijk, allemaal voor verschillende onderdelen. Er is eerder, in 2017, door de hoogambtelijke werkgroep naar de productie van isotopen gekeken. In 2017 nog, dus dat is toch redelijk recent. De conclusie is dat er op korte termijn geen alternatieve productiemethoden zijn om voorzieningszekerheid te garanderen, ook niet door de nieuwbouw in Frankrijk. Maar EZK heeft toegezegd om de Kamer in het tweede kwartaal van 2018 nader over de businesscase van PALLAS en de samenwerking met Lighthouse te informeren. Dat is de reden waarom ik mevrouw Kröger zou willen vragen de motie in ieder geval aan te houden tot nadat die informatie is verstrekt. Ook dan zal deze motie toch in belangrijke mate van een oordeel moeten worden voorzien door de collega's van EZK en VWS, maar daar is dan de tijd voor.

De voorzitter:

Ik kijk even naar mevrouw Kröger of ze er nog over na wil denken. Nee, ze houdt de motie aan.

Op verzoek van mevrouw Kröger stel ik voor haar motie (25422, nr. 214) aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

De voorzitter:

Daarmee zijn we aan het einde gekomen van dit VAO.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

Volgende week dinsdag gaan we over de moties stemmen. Ik dank voor zover even de staatssecretaris en de Kamerleden.

De vergadering wordt van 19.24 uur tot 19.32 uur geschorst.